

kan tages hensyn til lokale forhold, f.eks. særlige geografiske eller demografiske forhold.

Borgernes engagement kan udgøre en ressource i den kommunale opgaveløsning, og en sammenhængende strategi for borgerinddragelsen kan være med til at frigøre disse ressourcer.

Der kan ikke anvises patentløsninger på udarbejdelsen af en god strategi, men der kan peges på nogle grundlæggende perspektiver i overvejelserne.

Åbenhed over for nye deltagelsesformer er vigtig. Et godt nærdemokrati behøver ikke nødvendigvis at være et formaliseret nærdemokrati.

Samtidig med at der udvises åbenhed over for nye og mere uformelle deltagelsesformer, er det vigtigt, at der kan ske en struktureret inddragelse af synspunkter fra forskellige borgergrupper. Derfor kan borgerdeltagelsen tage udgangspunkt i den struktur, der findes i kommunen. F.eks. er det naturligt, at oprettelsen af råd sker som led i en struktureret inddragelse af forskellige borgergrupper, ligesom der i forbindelse med bl.a. høringsprocesser tages højde for kommunens foreningsstruktur.

Frihed og plads til forskellighed

Det giver ingen mening at fjerntstyre nærdemokratiet. Kommunalbestyrelserne skal have friheden til at udforme en lokal strategi, som passer til de lokale forhold.

De større og mere bæredygtige kommuner skaber grundlaget for, at opgavernes udførelse tilrettelægges lokalt. Heri ligger også, at kommunerne ikke fra statslig side skal dikteres, hvordan borgerne skal inddrages i opgaveløsningen. Dette gælder både de rammer, der er for løsningen af opgaverne på de enkelte fagområder, og de overordnede regler for borgerdeltagelse, f.eks. vedrørende oprettelse af lokalråd.

Der skal være plads til forskellighed og lokale variationer. Og den plads vil vi give til de 98 forskellige kommuner, der findes på Danmarkskortet efter kommunalreformen.

Decentralisering i opgaveløsningen

Decentraliseringen er en vigtig del i udviklingen af nærdemokratiet. Den decentralisering der følger med kommunalreformen, stopper ikke ved borgmesterens skrivebord. Det betyder, at de kommunale beslutninger træffes så tæt på borgerne som muligt.

Det er langt hen ad vejen op til kommunalbestyrelsen selv at tilrettelægge omfanget af decen-

tralisering i opgaveløsningen. Kommunalreformen er en chance for kommunalbestyrelserne til at gennemtænke decentraliseringen og sætte den i perspektiv i forhold til opgaveløsningen i de nye og større kommunale enheder.

Regeringen vil lægge op til, at kommunalbestyrelserne er opmærksomme på og udnytter de muligheder, som lovgivningen indeholder for decentralisering. F.eks. er der mulighed for at delegerer kompetence på en lang række områder til brugerbestyrelser.

Et vigtigt led heri vil også være, at beslutninger i videst muligt omfang er delegeret til de niveauer i den kommunale administration, som er tættest på borgerne. Et eksempel herpå er delegation af beslutningskompetence til lederen af en institution.

I forlængelse heraf ligger, at borgeren også i videst muligt omfang frit skal kunne vælge præcis det tilbud som borgeren finder bedst. Det gælder både valget mellem flere kommunale tilbud – f.eks. skoletilbud – og valget mellem en offentlig og privat leverandør – f.eks. på hjemmehjælpsområdet.

Det er kommunernes ansvar at sikre rammerne for det frie valg. De større og mere bæredygtige kommuner vil efter kommunalreformen have forudsætningerne for at udvide disse rammer. De større kommuner kan give borgerne mere at vælge imellem.

Udnyttelse af det frie valg er tæt forbundet med viljen til at engagere sig. Med tilbuddet om det frie valg skal følge muligheden for at få indflydelse på tilrettelæggelsen af den kommunale ydelse. Sikringen af det frie valg er med andre ord med til at understøtte borgernes deltagelse i lokalsamfundet. En styrkelse af rammerne for det frie valg indebærer dermed også en styrkelse af rammerne for borgerdeltagelsen.

Lydhørhed og tilgængelighed for borgerne

Det skal være nemt at engagere sig og få kontakt med kommunen. Når borgerne gør en indsats, herunder bidrager i forbindelse med høringsprocesser, skal der følges op på indsatsen. Engagement skal som minimum føre til, at kommunalbestyrelsen forholder sig til borgernes synspunkter.

Princippet indebærer også lydhørhed over for at lytte til de gode eksempler og være parat til at ændre eksisterende beslutningsprocesser og sagsgange.